

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΤΟ ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	---------	----------	--------------	------------	--------	--------	--------

Γεμάτη σκοπέλους η «επόμενη ημέρα»

Εξι μεγάλα εμπόδια καλείται να υπερβεί η κυβέρνηση το ερχόμενο διάστημα

Του Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Τα «συν και πλν» των αποφάσεων της δραματικής συνόδου κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και τις δυσκολίες της «επόμενης ημέρας» εξετάζει ο καθηγητής κ. Γιώργος Παπανδρέου, που μετά τον διπλωματικό μαραθώνιο των τελευταίων εβδομάδων στρέφει την προσοχή του στο εσωτερικό της χώρας και συγκεκριμένα στην υλοποίηση του Προγράμματος Σταθερότητας και στην ανάληψη πρωτοβουλιών ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος βαθύτητας ύφεσης.

Ο κ. Παπανδρέου αντιλαμβάνεται πως η έμφαση στην αντιμετώπιση του οξυτάτου προβλήματος δανεισμού της χώρας είχε ως αποτέλεσμα να υπάρχουν καθυστερήσεις σε τομείς του κυβερνητικού έργου, που είναι, όμως, άμεσα συνδυασμένοι με την επιτυχή έκβαση του εγχειρήματος εξόδου της χώρας από την οικονομική στενωπό.

Το πρώτο μεγάλο στοίχημα που καλείται να κερδίσει η κυβέρνηση, εντός μάλιστα της προσεχούς εβδομάδας, είναι να υπερβεί τον σκόπελο της κάλυψης μέρους των δανειακών αναγκών της χώρας. Όπως αναφέρουν πληροφορίες, μέσα στη Μεγάλη Εβδομάδα -εξδεκομένως και αύριο- ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) θα δοκιμάσει τις διαθέσεις των αγορών προωρώντας στην έκδοση νέων ομολόγων. Στη συνέχεια, ακολουθούν μια σειρά άλλοι σκόπελοι:

Δεύτερον, η κυβέρνηση καλείται να εφαρμόσει κατά το Πρόγραμμα Σταθερότητας στον τομέα της περιστολής των δαπανών στο Δημόσιο και ειδικά σε κρίσιμους τομείς, όπως η νοσοκομεία. Στο Μέγαρο Μαξίμου και στο οικονομικό επιτελείο επικρατούν φόβοι ότι η «ανάσα» που έδωσαν στην Ελλάδα οι Βρυξέλλες θα οδηγήσει σε καλάρωση. Για τον λόγο αυτό, εξάλλου, την Παρασκευή ο πρωθυπουργός απειτεί σαφέστατο μήνυμα ότι η «κρίση δεν έχει λήξει», αλλά και ότι θα λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων που έχουν τεθεί.

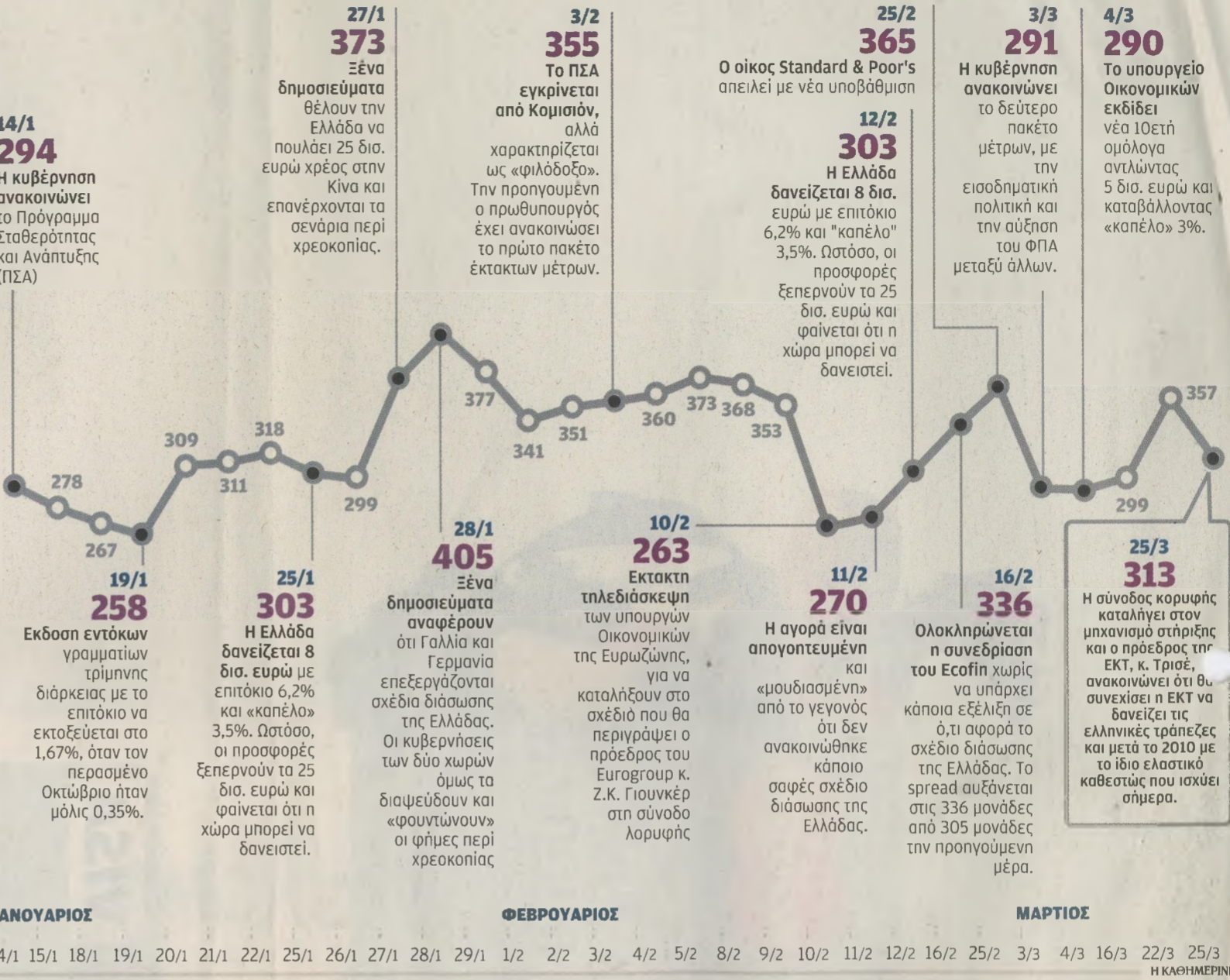
Τρίτον, η αναμόρφωση του ασφαλιστικού συστήματος, όπου αναφορικά με τις προθέσεις της κυβέρνησης παραμένουν αρκετές «γκρίζες ζώνες». Ενδεικτικά αναφέρονται ο ακριβής τρόπος υπολογισμού των συντάξεων, αλλά και η ακριβής θα ισχύσει με τα

βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα. **Τέταρτον**, το άνοιγμα των λεγόμενων κλειστών επαγγελμάτων, που αποτελεί πειστικό αίτημα των Βρυξελλών, αλλά και μήνυμα προς τις αγορές ότι η κυβέρνηση θα προχωρήσει στις απαιτούμενες διαρθρωτικές αλλαγές.

Πέμπτον, η επαρκής προετοιμασία για την αποτελεσματική εφαρμογή του φορολογικού νομοσχεδίου, που αναμένεται να ψηφιστεί στη Βουλή, μετά την πασαλινή ανάπαυλα. Όπως ομολογούν κυβερνητικά στελέχη, θα απαιτηθεί μεγάλη προσπάθεια προκειμένου να επιτευχθούν φιλόδοξοι στόχοι όπως η περιστολή της φοροδιαφυγής, αλλά και η επιτυχής υλοποίηση του νέου συστήματος των τεκμηρίων. **Εκτον**, η τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας με συντονισμένες δράσεις από τα υπουργεία Οικονομίας, Υποδομών και Περιβάλλοντος, ώστε σταδιακά η ελληνική οικονομία να εξέλθει από τη δίση της ύφεσης. Πάντως, η επιστροφή του κ. Γ. Παπανδρέου στις δυσκολίες της ελληνικής πραγματικότητας γίνεται, σύμφωνα με τους επιτελείς του, με ευνοϊκούς όρους. Η απόφαση του Συμβουλίου Κορυφής για τον μηχανισμό στήριξης στην Ελλάδα -παρότι ασάφης- και κυρίως η κείρα βοήθειας που έτεινε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εκτιμάται ότι ενισχύουν την εικόνα του πρωθυπουργού. Επίσης, στο Μέγαρο Μαξίμου αναγνωρίζουν πως το «θρίλερ» με το σχέδιο διάσωσης της ελληνικής οικονομίας συνβλεψε ώστε να γίνουν δεκτά χωρίς μειζόνες αντιδράσεις τα οικονομικά μέτρα και το νέο φορολογικό νομοσχέδιο. Πάντως, κυβερνητικά στελέχη αναγνωρίζουν πως η συμφωνία που επιτεύχθηκε, πέραν του ισχυρού θετικού συμβολισμού της, έχει πολλές «γκρίζες ζώνες». Η χώρα θα συνεχίσει να καλύπτει τις δανειακές της ανάγκες από τις αγορές, πιθανότατα με πολύ υψηλά επιτόκια. Παράλληλα, ορισμένοι εκτιμούν πως η πρόνοια, ότι για να ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός διάσωσης απαιτείται ομοφωνία των κρατών-μελών της Ευρωζώνης, πιθανότατα θα οδηγήσει στην επιβολή πρόσθετων επιδυνάμων μέτρων. Τέλος, παρότι η κυβέρνηση άφησε το τελευταίο διάστημα ανοικτό το ενδεχόμενο προσφυγής στο ΔΝΤ, ουδείς γνωρίζει ποια μορφή θα είναι η εμπλοκή του τελευταίου εάν διαπιστωθεί αδυναμία κάλυψης των δανειακών αναγκών από τις αγορές.

Τα γεγονότα που οδήγησαν στο σχέδιο βοήθειας

Το spread των δεκαετιών ομολόγων σε σχέση με τα γερμανικά

Οι γκρίζες ζώνες της συμφωνίας στήριξης

Του ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ

Γεμάτη ασάφειες και γκρίζες ζώνες, τις οποίες όλοι εύχονται ότι δεν θα χρειαστεί ποτέ να διαφωτιστούν, είναι η συμφωνία για τον μηχανισμό στήριξης της Ελλάδας, στην οποία κατέληξαν οι ηγέτες της Ευρωζώνης την περασμένη Πέμπτη.

Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι Ευρωπαίοι και Έλληνες παράγοντες έσπευσαν να ξεσκίσουν την ενεργοποίησή του, εκφράζοντας τη βεβαιότητα ότι το κόστος δανεισμού της Ελλάδας σταδιακά θα υποχωρήσει και η χώρα μας θα καλύψει τις δανειακές της ανάγκες από τις αγορές, χωρίς τη βοήθεια των εταίρων της. Ελπίζουν δηλαδή ότι η απόφαση δημιουργίας του μηχανισμού θα είναι αρκετή και δεν θα χρειαστεί να μπουν ποτέ στη διαδικασία να συζητήσουν τις τεχνικές λεπτομέρειες για να λειτουργήσει.

Όλες αυτές οι τεχνικές, αλλά ουσιαστικές για ένα σχέδιο δανεισμού, λεπτομέρειες, όπως το ποσό, η διάρκεια, το επιτόκιο, οι όροι και οι προϋποθέσεις, παραπέμπονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για να τους εισηγηθούν και στα κράτη-μέλη για να αποφασίσουν.

Η προσπάθεια που κατέβαλαν οι

συντάκτες της κοινής δήλωσης να ισορροπήσουν μεταξύ όσων ήθελαν να στείλουν την Ελλάδα στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και όσων αντιμετώπιζαν ως έγκλημα καθυστάθωσης αυτή την προοπτική είναι φανερή. Έτσι, στη δήλωση της μιάμισης σε-

Πρόκειται για ένα σχέδιο διάσωσης με δύο σκέλη, το ΔΝΤ και έναν ευρωπαϊκό μηχανισμό που συμπληρωματικά θα δώσει διμερή δάνεια.

λίδα τονίζεται ότι η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση θα είναι πλειοψηφική, προκειμένου να τονιστεί ότι πρόκειται για έναν κατά βάση ευρωπαϊκό μηχανισμό για ευρωπαϊκά κράτη. Ωστόσο, στην αμέσως επόμενη φράση σημειώνεται ότι ο μηχανισμός συμπληρώνει τη χρηματοδότηση του ΔΝΤ. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι όποιο κράτος προσφύγει σε αυτόν θα πάρει τα χρήματα που μπορεί να του δανείσει το ΔΝΤ και εάν αυτά δεν φτάνουν, τότε θα πάρει και ευρωπαϊκά κεφάλαια.

Επίσης, στην ανακοίνωση αναφέρεται ότι «οποιαδήποτε εκταμίευση σχετική με τον διμερή δανεισμό (ο.σ. δηλαδή, αυτόν από τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης) θα αποφασίζεται με ομοφωνία από τα κράτη-μέλη, βάσει αυστηρών προϋποθέσεων καθώς και αξιολόγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας». Από τη φράση αυτή μπορεί να συμπεράνει κανείς ότι εάν η Ελλάδα ζητήσει ενεργοποίηση του μηχανισμού, θα κάνει μια συμφωνία με την Ε.Ε. μόνο για το μέρος της κοινοτικής χρηματοδότησης και για άλλη με το ΔΝΤ για το δικό του τμήμα της χρηματοδότησης.

Με άλλα λόγια, δεν δημιουργείται ένας μηχανισμός Ευρωζώνης - ΔΝΤ, αλλά ένα σχέδιο διάσωσης με δύο σκέλη, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και έναν ευρωπαϊκό μηχανισμό που συμπληρωματικά θα δώσει διμερή δάνεια.

Εσχατο μέτρο

Στην ανακοίνωση σημειώνεται ότι η προσφυγή στον ευρωπαϊκό μηχανισμό «θα πρέπει να θεωρείται έσχατο μέτρο, το οποίο θα σημαίνει ιβίσις ότι δεν είναι επαρκής η χρηματοδότηση της αγοράς». Οι Γερμανοί υποστηρίζουν ότι η φράση σημαίνει πως ο μηχανισμός ενεργοποιείται μό-

νο σε περίπτωση χρεοκοπίας. Κυβερνητικά στελέχη υποστηρίζουν ότι μπορεί να σημαίνει επίσης ότι τα κεφάλαια από τις αγορές δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος. Το κείμενο είναι σκόπιμα διατυπωμένο έτσι, ώστε να είναι όλοι ικανοποιημένοι σήμερα. Αλλά την απάντηση θα τη δώσουν η Κομισιόν και η ΕΚΤ, οπότε εφαρμόσει το σχέδιο στήριξης και με βάση τις συνθήκες εκείνης της εποχής.

Ποσό και επιτόκιο

Το ποσό που θα δαθεί μέσω του σχεδίου είναι επίσης αδιευκρίνιστο. Το σίγουρο είναι ότι δεν θα το ορίσει η Ελλάδα. Η χώρα μας θα διπλώσει απλώς ότι χρειάζεται χρήματα. Το εάν, πόσα, με ποιο κόστος, για πόσο χρόνο και με ποιους όρους, θα το καθορίσουν οι δανειστές (Ευρωζώνη και ΔΝΤ).

Στην ανακοίνωση σημειώνεται ότι το επιτόκιο δανεισμού δεν θα είναι το μέσο επιτόκιο της Ευρωζώνης, αλλά υψηλότερο. Προφανώς θα αφορά μόνο το σκέλος των διμερών δανείων και όχι το δάνειο από το ΔΝΤ, το οποίο έχει δικό του τιμολόγιο. Το επιτόκιο του ΔΝΤ είναι μάλιστα χαμηλότερο από το μέσο της Ευρωζώνης.

Ελπίδες για τα προσεχή βήματα στο πρόγραμμα δανεισμού

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Τη δική της... Ανάσταση προσδοκία τις επόμενες μέρες η ελληνική αγορά ομολόγων. Επειτα από μήνες έντονων πιέσεων, που εκτόξευσαν το κόστος δανεισμού σε προ ΟΝΕ επίπεδα, το οικονομικό επιτελείο πρέπει να επανακτήσει την εμπιστοσύνη των αγορών. Και ο μόνος τρόπος για να το εξακριβώσει είναι ένας. Η έκδοση νέων ο-

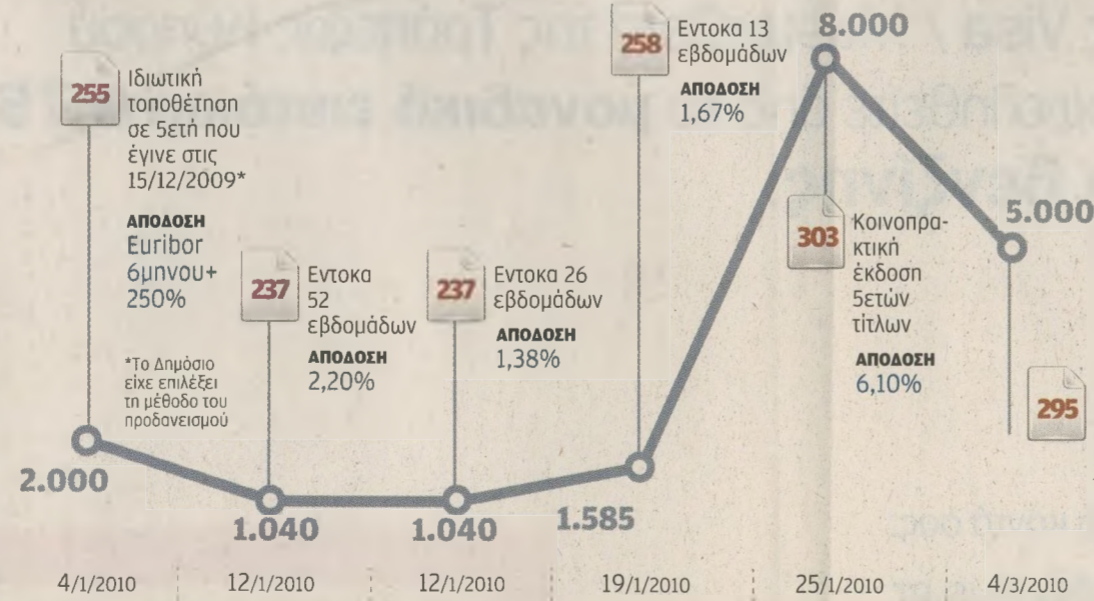
Δεν αποκλείεται η έκδοση νέων ομολόγων να πραγματοποιηθεί ακόμη και αύριο.

μολόγων, που μάλιστα δεν αποκλείεται να γίνει ακόμα και αύριο.

«Οι συνθήκες έχουν ωριμάσει και οι αγορές έχουν καθυστερήσει» αναφέρει στην «Κ» ο επικεφαλής του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) κ. Π. Χριστοδούλου και συμπληρώνει ότι αυτό «κάνει και τις συνθήκες δανεισμού ευνοϊκότερες». Ωστόσο, σπεύδει να επισημάνει πως «από εκεί και πέρα κάθε στιγμή αξιολογούμε την αγορά και το ενδιαφέρον των επενδυτών και θα κάνουμε την καλύτερη δυνατή επιλογή», καθώς μπορεί να υπάρχουν έως αργά την Παρασκευή, όλα τα ενδεχόμενα για την επόμενη κίνηση της Ελλάδας στο πρόγραμμα δανεισμού της ήταν ανοικτά. Η διαφορά απόδοσης (spread) των ελληνικών ομολόγων υποχώρησε την Παρασκευή,

Τι δανειστήκαμε από τις αρχές του έτους μέχρι σήμερα

ποσό σε εκατ. ευρώ

Οι δημοσιεύσεις εντόκων γραμματίων 52 και 26 εβδομάδων έγιναν στις 12/1

όμως αξίζει να σημειωθεί ότι τη μεγαλύτερη αποκλιμάκωση κατέγραψε το spread των 3ετών ομολόγων που υποχώρησε στην περιοχή των 370 μονάδων βάσης, όταν στην αρχή της εβδομάδας ήταν στις 477 μονάδες. Μάλιστα, το επιτόκιο των 3ετών ομολόγων κυμαίνονταν την Παρασκευή στην περιοχή του 5% με 5,25%. Επίπεδα πολύ χαμηλότερα από τα επιτόκια με τα οποία έχει δανειστεί από τις

αρχές του έτους έως τώρα το Δημόσιο (6,10% και 6,25%).

Με την πολιτική (από την Ε.Ε.) και κυρίως την τεχνική (από την ΕΚΤ) υποστήριξη, το οικονομικό επιτελείο καλείται πλέον να καλύψει τις υποχρεώσεις του Δημοσίου για το 2010. Στο οικονομικό επιτελείο θεωρούν ότι μέσα στο Σεβτατοκρίσιο ο ευρωπαϊκός Τύπος θα παρουσιάσει αναλυτικά τις ανακοινώσεις της Πέμπτης, με απο-

τέλεσμα να δημιουργηθεί ακόμα πιο ευνοϊκό κλίμα στις αγορές, που θα καταστήσει τα ελληνικά ομόλογα περισσότερο ελκυστικά.

Δυστυχώς, όμως, τα περιθώρια είναι πολύ περιορισμένα, καθώς τις περισσότερες υποχρεώσεις το Δημόσιο τις έχει το προσεχές δίμηνο. Τον Απρίλιο, ο ΟΔΔΗΧ θα πρέπει να αναχρηματοδοτήσει 12,5 δισ. ευρώ. Στα κρατικά ταμεία βρίσκονται κάτι

παραπάνω από 7 δισ. ευρώ (περίπου 7,2 δισ. ευρώ). Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι ο ΟΔΔΗΧ είναι αναγκασμένος να αναζητήσει από τις αγορές περί τα 5 - 5,3 δισ. ευρώ, άμεσα. Ενα ποσό το οποίο θεωρητικά η Ελλάδα μπορεί να το βρει από μία ομολογιακή έκδοση. Μάλιστα, αναλύτες υποστηρίζουν ότι αν μέσα στην εβδομάδα ο ΟΔΔΗΧ εκδώσει ομόλογα, οι συνθήκες είναι τέτοιες που το Δημόσιο

Μήνας	Ποσό (δισ. ευρώ)
Απρίλιος	12.500.000.000
Μάιος	11.640.000.000
Ιούνιος	897.000.000
Ιούλιος	4.680.000.000
Αύγουστος	2.371.000.000
Σεπτέμβριος	1.611.000.000
Οκτώβριος	2.430.000.000
Νοέμβριος	110.000.000
Δεκέμβριος	155.000.000
2011*	27.000.000.000
2012*	33.000.000.000

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ